

נגיעות מפרשת השבוע שמיני שבת פרה

השבת נוציא בע"ה שני ספרי תורה. בראשון נמשיך ונקרא בספר ויקרא את פרשת שמיני. פרשה שבעיקרה מדברת על שני עניינים, עבודות הכהונה והמשכן בימי המילואים, לקראת יום השמחה הגדולה של תחילת עבודת ה' במשכן, שמחה שנקטעת במותם המפתיע, בצער רב ובטרם עת, של שני בני אהרון הכהן. החלק השני הינו הבסיס לדיני כשרות האוכל היהודי. בספר התורה השני נקרא אודות פרה אדומה לקראת ראש חודש ניסן שיחול בע"ה בשבוע הבא. החודש הראשון לחודשי השנה לפי ספירת התורה. עניין הטהרה לצורך הכנה להקרבת קרבן הפסח ובימינו לצורך הכנה ותהליך הטהרות נפשית ולקראת טיהור הבית לקראת הפסח ...

שמחת חנוכת המשכן נקטעת באחת ביום השמיני והחשוב להכשרת הכהנים בשיא השמחה באופן טראגי ומפתיע. שני בני אהרון נפגעים במכת אש מהקב"ה ונהרגים במקום. לא מפורש מה עשו או לא עשו בני אהרון, האם חטאם היה בכך שעשו מה שאסור לעשות? או שעשו מה שלא נצטוו לעשות? יש דיונים ופרשנויות רבות ומנוגדות בנושא. הפעם נתייחס רק לתגובות החינוכיות הראויות להערכה של שני גדולי הדורות בעת אירוע האבל הטראגי על רקע התנהגות מנהיגים כיום בכלל ובתקופת מערכת בחירות בפרט. בעת המכה הקשה משה פונה לאהרון אחיו ואב שני ההרוגים - "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אַהֲרֹן, הוּא אֲשֶׁר-דִּבֶּר ה' וְעַל-פְּנֵי כָל-הָעָם, אֶקְבֹּד (י' ג') רש"י מעלה פירוש מדהים, לטענתו (ישנם פרשנים החולקים עליו) משה אומר לאהרון שהוא ידע שיהיה קידוש ה' בקרובי ה' והוא חשב שזה יהיה הוא עצמו או אהרון, עכשיו הוא מבין שהקב"ה לקח אליו את בני אהרון כי כנראה שהם גדולים משניהם. אנו שוב רואים את גדולתו וצניעותו של משה הן כמנהיג העם הנושא באחריות לכל האירוע והטקס הן כקרוב משפחה הנוהג בצורה שקולה, והן בצניעותו כאשר הוא אומר שהם היו גדולים ממנו. (כיום האופוזיציה היתה קוראת למשה לשאת באחריות ולהתפטר...). באירוע הכואב אין זעקות שבר ואין שבר באמונה. מוצגת קבלת עול מלכות שמיים, קבלת הדין והגזירה הקשה. בדרגתם הרוחנית הגבוהה הם מתנחמים כאשר משה טוען שמותם נבע בשל היותם מקורבים לקב"ה ותוצאת האירוע הוא קידוש ה' לעיני כל עם ישראל. אין בדבריו הטלת אשמה כלשהיא בבני אהרון ולפי פירוש רש"י הוא אף מעריך אותם יותר מאשר את עצמו. בפרקי "אבות דרבי נתן" מסופר על ניסיונות רבים שלא צלחו לנחם את רבן יוחנן בן זכאי על מות בנו. רק ר' אלעזר בן ערך הצליח לנחם אותו כשאמר לו שעליו לשמוח בפיקדון היקר שהוא קיבל ושהוא הצליח לשמור עליו ללא כל פגע ולהחזירו שלם טהור ואהוב ע"י ה'. הקב"ה מדקדק במעשי קרוביו, הם צריכים להוות דוגמה אישית, הציבור רואה ולומד ממעשי מנהיגיו ועל כן עליהם להיזהר הרבה יותר. מקרובי ה' אינם זוכים לפרוטקציה וטובות הנאה, בניגוד למנהיגים פוליטיים שבהם הקרבה לשלטון מעניקה טובות הנאה ויתרונות.

לעומת משה, תגובת אהרון האב האבל היא "וַיִּדַם, אֶהְרֹן" בניגוד גמור ל" שוברים שתיקה " לעיתים טוב לו לאדם לשתוק, לקבל את הדין בהכנעה. אהרון שותק לא מתוך חולשה ולא מתוך שיתוק אלא להפך מתוך עוצמת אמונתו בה' ובדינו. אולי הוא היה רוצה לצעוק ולבכות אך הוא הבין את דברי משה שבניו נהרגו תוך כדי קידוש ה' בתוך המהלך היומיומי המתרחש בעולם הוא מבין שזה חלק מהייעוד של בניו, הוא קיבל פיקדון קצר מועד. הם נפטרו בטרם עת אולם הוא מאמין באמונה שלמה בריבונותו ובמעשיו של ה' תוך תחושת קטנות האדם אל מול נצחיותו של ה'.

למען הסר ספק הנציב מוולוז'ין בפירושו "העמק דבר" מסביר, בכיה על המת היא מצוה ומי שאינו בוכה על קרוביו הרי זה מגונה. כבוד המת הוא עניין גדול מאד אולם באירוע הזה כשמשה מודיע קבל עם ועדה וכותב בתורה לדורי דורות שמותם של בני אהרון הוא לתכלית כבוד ה' וישראל, אין אהרון בוכה ומבכה וזאת למרות אבלו הכבד וכך מותם מתקדש אף יותר. בע"ה, בזכות שנלמד מהתנהגות משה ואהרון ובזכות האבות והאימהות הקדושים נתפלל שאנו וכל עם ישראל לא נצטרך לעמוד בניסיונות קשים כאלו.